

Skoven, her mødes børn og ældre

De sidste 2-3 år har skovgruppen Anemonerne i Aarhus arbejdet sammen med tre af byens plejehjem, med henblik på at lade børn og ældre mødes og danne relationer ud fra de forudsætninger de hver især kommer med. Vi har dog med tiden erfaret, at ved at rykke dette møde fra plejehjemmets dagligstue eller tilhørende have ud i naturen, opstår helt andre former for møder og relationer mellem de to generationer.



Af Nanna Herluf

Pædagog og daglig leder af skovgruppen Anemonerne, Solhjem i Aarhus.

Kl. er 9.00 en fredag i september, solen kæmper sig igennem et tyndt skytag, luften er stadig lidt kølig og jorden er fugtig efter nattens dug er faldet. De store gamle bøgetræer er ved at gøre sig klar til at smide alle deres bognødder, mens bladene så småt skifter farve fra mørkegrøn til rødbrun. Om lidt vil dette sted summe af liv og glæde, når 14 skovbørn og 6 ældre beboere fra Plejehjemmet Møllestien mødes og får endnu en uforglemmelig dag i hinandens selskab med plads til nærvær, snak, latter og forundring.

Stedet er en lysning i Havreballeskoven i den sydlige del af centrum i Aarhus. I denne lille oase findes en grøn eng med græs, lysesiv, mælkebøtter, kløver, vejbred, brændenælder og meget mere. I den ene ende er også en lille bæk med masser af frøer, og små insekter. Rundt om engen danner store gamle bøgetræer, egetræer og asketræer rammen om et lille paradis, hvor børn og ældre mødes en gang om ugen.

Naturlig begejstring

Børnene kommer fra Rudolf Steiner-dagtilbudet Solhjem, hvor de er en del af skovgruppen – et tilbud til de 42 ældste børn i børnehaven. Skovgruppen Anemonerne har tre grupper med 14 børn i hver, der på skift kommer i skoven en uge ad gangen.



Foto: Nanna Herluf

I skoven er børnene på hjemmebane, når de ældre kommer på besøg, og de kan frit bevæge sig rundt i deres eget tempo. De kan gå til og fra, som de har lyst til, og gøre det, de er vant til i skoven. De finder små insekter, snitter, klatrer i træer, leger gemmeleg, bygger huler, går på line, samler skrald m.m. Alt sammen noget, der kan skabe basis for en naturlig begejstring og fordybelse mellem børnene og de ældre.

Når de ældre kommer ud i naturen, oplever de en form for »frihed« udenfor plejehjemmets trygge rammer. Her er alt uforudsigeligt. De ældre, der kommer på besøg i skoven, har demens i middel til svær grad og blandt enkelte af dem med demens i svær grad, er det som om, de husker og genkender børnene og skoven ud fra de sanseindtryk, de får, så snart de stiger ud af den lille grå minibus. Det kan være alt fra vinden, der blæser, fuglene, der synger, duften

af bålet eller regnen, der rammer deres kind. Børnene står klar ved den lille grussti og vinker med glæde til de ældre. De ældre er ivrige efter at træde ud på den kuperede skovbund, og selvom de fleste har brug for at støtte sig til en rollator, står denne ofte stille, mens de bevæger sig mere eller mindre frit rundt i terrænet med børnene.

Et socialt frirum

Fysioterapeut My Marie Vigeholm fra Plejehjemmet Møllestien beskriver dette møde således; »Vi har oplevet at besøgene i skoven har faciliteret til bevægelse initiativ og lyst til leg. Vi oplever, at der er skabt livskvalitet ved glæde og spontanitet i nuet. Talen flyder mere frit, og spontane udtryk som 'det her kan vi ikke undvære', 'det er fantastisk', 'det har været en dejlig dag, børnene er så søde' har talt for sig selv.



Det at vi mødes i naturen, har vi oplevet som en unik mulighed for at mødes på »neutral grund«, hvor vi alle er lige og fri. Naturen har været et socialt frirum, hvor der ikke er normer og regler, og det giver en frihed til disse mennesker, der ellers ikke altid længere kan fungere socialt efter de »normalt gældende« normer og regler.«

Tiden i skoven, hvor børnene og de ældre mødes, byder på en perlerække af små stunder, der næsten ikke kan beskrives med ord. 3-4 børn har fundet en masse små frøer, som de har i en spand med lidt vand, græs, blade og bark. De kommer ivrigt hen til et par af de ældre og viser dem stolt spandens indhold. En dreng tager en frø op af spanden og holder den nænsomt i sin lille hånd. Han siger til en af de ældre »vil du holde frøen?« Den ældre mand tager hånden frem og sidder nu med frøen til stor begejstring for alle. Der bliver talt om frøer, minder fra barndommen kommer frem, og

frøen bliver nu kilden til en fælles oplevelse. Et andet barn sidder og snitter i en pind, og kort tid har vi et barn og en ældre, der sidder sammen og snitter. Børnene løber rundt, og ofte ser vi, hvordan de ældre følger med, så godt de kan. De slipper deres rollator, følger efter børnene og forcerer gerne svære forhindringer som væltede træer eller rødder, der ligger på jorden.

Birkesaft og blågrød

I de kolde måneder, hvor de ældre også besøger børnene i skoven, ser vi, hvordan børnene og de ældre viser en naturlig omsorg for hinanden. Der er måske et tæppe, der skal rettes på, eller en hånd, der skal varmes. Om foråret bliver de ældre budt på smagsprøver af frisktappet birkesaft eller små spæde bøgeblade og om sommeren friturestegte mælkebøtteblomster. Smagsoplevelser de ældre ikke har oplevet i mange, mange år, men som helt sikkert vækker minder i deres indre samtidig med, at børnene

nyder at kunne invitere de ældre »på middag«. De dage de ældre er på besøg, laver vi altid mad over bål. I de varme måneder får vi Anemonepizzabrød, som er skovgruppens særlige specialitet, og i de kolde måneder står menuen på Krudtuglegrød. Bålet og måltidet er i sig selv et naturligt samlingspunkt for alle. Sulten kommer snigende, og der bliver talt om, hvornår maden mon er færdig, er der nok, smager den? Ved måltidet sidder børn og ældre skulder ved skulder. Vi starter med en lille sang, og så kan vi endelig gå i gang. Alle spiser med største velbehag, appetitten fejler absolut intet, der bliver snakket og grinet og fadet/gryden er som regel helt tom til sidst.

Tiden er ofte knap, og efter et par timer må vi igen tage afsked med vores gode venner fra plejehjemmet. Vi følger dem hen til den lille minibus, siger farvel og på gensyn og vinker, når de kører ud af den lille grussti igen.



Den ældre mand tager hånden frem og sidder nu med frøen til stor begejstring for alle.



Foto: Nanna Herluf